

A boldogabb élet nevében

Az égen milliárdnyi csillag ragyog. A szerelmek szerint minden csillag egy-egy élet. Hány csillag fénye lobban fel úgy, hogy ott állt mellette, hogy segített fellobbanásában? Nem tudni. Nem is lényeges.

Hány szerelem tisztult meg; hány ölelés lett boldogabb, teljesebb, örömtelibb az írott szó nyomán? A számok világa nilságosan prózái; szürkíti a fényt.

A boldogabb élet nevében... Hozzánk, a boldogabbak legyének a hétköznapiak. A tied, az övé, a miénk... Az embereké. Így teljes, így emberi a kép. A portré. Név nélkül. Cim nélkül. Egyszerűen csak az emberrel. Egy emberrel, aki az életől választott hivatás mellett mindig minden időben ember maradt.

Hivatása: orvos. S ami a hivatása után a legkedvesebb: az írás művésze. Kiünnep? Nem. Ő inkább úgy mondandó: természet. Három évtized az orvosi pályán olyan élményanyag, amit nem megírni...

Olyankor érzem ezt leginkább, amikor végre időt szakíthatok egy-egy regény előadására. Itenkor benem is életrekelnek mindazok az emberek, akik elmondják: *Itt volt nagy sorsfordulót, ábrázó erejű dráma lehetne valamennyiből...*

Az írás művészetének rajongó szereltem nem újkori világ életében. Már gimnazista korában úgy indult, hogy a művészetekkel jegyzi el magát. Színházi rendezőnek humoreszeket írt. Szerelme volt a magyar irodalomnak, igaz, olyan tándár buzgólott erre, mint Karácsony Sándor. Amikor választott elkerült az írtatás után... Két dédelgetett álma volt: az orvosi hivatás és az írás.

Mint a görög tanulmányi verseny díjazásait, felbontták az egyetemre. Ez döntötte el életét. De az írás szerelme továbbra is megmaradt benne. Mint orvos, hamarosan a társadalom minden osztályával és rétegével szoros bensőséges kapcsolatba került. A legmagrabb élmény mégis az egyszerű emberek nyomorúsága. Nap mint nap találkozik a munkásokkal, s az irántuk érzett szimpátiát hihetetlen gyorsasággal együttérzéséssé máj meggyőződéséssé érlelődik benne. Ez vezet el már 1932-ben a párthoz, s ez adja meg életének tiszta tartalmát.

Barátság József Attilával, Kasák Lajossal, Bartha Lajossal... Új élmények, új szunnyadó rétegy fel-fellobban, de az orvosi hivatás mindenekelőtt.

Az új rend könnyebbé hoz életébe, de munkában többet. Hivatásban és emberségben egyaránt. Néha azonban máj egy-egy újság-cikkre futja idejéből. Aztán egy év egy távoli országban. Új, nagyszerű élmények egy eszmélő nép életéből. S gazdasági küzdelem minden életért, s az újért.

Hogyan született meg az első könyv? Hogyan futott rá az élet szűkreszabott napjára? Nem annak indult. A munkások hívása: tartson előadást számukra, hogy a megváltozott élet ne csak a gyárakban jelentzen örömet, nagyobb boldogságot, de otthon is melegebb fényű, derűsebb legyen. A család élete. Tapogatórva indult el ezen az úton: vajon milyen kérdések érdeklik a dolgozó néket?

Az eredmény meglepő volt. Mára sem gondolta, hogy a szerelem, a házasság, a szerülés élet problémái empyre érdekelt az embereket. A kérdéskérdések és a beszélgetések azonban mást is mutattak. Az érdeklődés mögött bizonytalanság, tudatlanság rejtlik. Még két, egymással olyan bensőséges kapcsolatban álló ember,

mint férj és feleség is fel-szerte, a szavaiban ügyetlenné váltik, amint erre az eddig nem időmunkatűnő — kérdésre került a szó.

A felszabadult élet csak úgy teljes, ha nemcsak a társadalmi kapcsolatok tisztulnak, nemcsak nek, hanem a férj és a nő kapcsolata is a szó igaz értelmében emberségesé válik. Eszén-té. Minden kérdésben. Így született a könyv. Ezekből a gondolatokból vezette. Ezernyelvűségi kérdés alapján.

S hogy milyen sikerrel? Két esztendő leforgása alatt négy kiadásban jelent meg, összesen háromszázötven ezer példányban! S jelenleg nem könyvesboltban, sem antikváriumban nem kapható. Es kiadók Csehszlovákiában és Szlovákiában is.

Tervek? — Van belőlük néhány. Csak hogy az idő... Nézzé, az orvosi hivatást csak teljes szeretettel lehet elvégezni. Így pedig kevés idő jut arra, hogy elővegyem az írópépet. Peda...

A téma tehát már él? — Igen. Először is a fájdalom nélküli szülés metodikáját szeretném megírni. Az anyák életében. Aztán régebbi foglalkoztat annak gondolatát is, hogy meg kellene már írni a modern szexuológiát, a szexuális kérdésekkel foglalkozó tudomány kritikai szemléletét a dialektikus materializmus szemléletében. Csak hogy ez legalább három esztendő anyagnyújtást jelentene!

Irodalmi tervek? — Ilyen is van. Megrajzolni a harmincas évek társadalmát. Aztán megírni emberi sorsokat. Néha már odia eljutok, hogy leülök és legalább egy novellát megírok. de aztán mindig közből valami.

Műlnak a napok, az évek szülek a világra. Az égen milliárdnyi csillag ragyog. S az otthonok fénye is fényesebb.

Egy ember megy a maga útján. Név nélkül. Cim nélkül. Munkálkodik fáradhatatlanul. A boldogabb élet nevében. Hogy még szebbek, deresebbek legyének a hétköznapiak. A tied, az övé, a miénk... Az embereké.

Pruker Pál

Kialszik a színházi fény. A hársnyfűgöny megremeg. Ulrik: játékok várok a pénzemért.

Játék nincs, hársnyfűgöny nincs, a deszkaszínpad semmivé lesz.

...Teffehér kód gomolyog az Angara felett. Mintha a hó illata lenne — talán messzi hegyekről hozta idáig a szél. Tavol, a keskeny zárógát egyik oldalán az Angara víze, másikon az erőmű. Hatalmas ékszkavátor meri a földet a csöndben. Baljósan zúgnak a motorok. Zúgás fut át a tömegben, küzeledik a víz. Utoljára markolnak a vedérogatok a földbe és a szennyes, tajtékzó áradat földkupacokat sodorta magával, előnti a katlant. Hömpölyög lefelé a zúgó, zavaros ár, végigmossa a zárógátat és — nagyot dörren a víz...

Hirtelen elszáll a képzeltet és az olvasott szó varázsa. A történet éveket visszafut. Dráma színhelye lesz a föld. A hatalmas betonfalakkal emberi életetek nőnek.

Látom Viktort. Siet, jókedvű. Az éjszakára gondol; Váldjával egy ágyban alszik majd. Nála a szerelem: lefekvés.

Látom Larszát. Tétován lépked. Elképzelti völégényét elrabolta a háború.

Látom Szegejt. Mozdulata darabos, merev. Az erő benne végtelen. Szereti Váldját, de a szó ritmusa visszajön: „Váldjácska, olcsócska... Váldjácska, olcsócska... Váldjácska mindenki vel lefekszik...”

S hömpölyög, zúg, gátakat tör az emberi természet is, tünk. Leszállt az

BAI

A csaban, a P dovi filr mint má kén az t tők a fal

Jana B

kezdődött problémái újabb sike tenő: az 1960-ban szakembere haktak. Az mértékben záfűzött re nevi, isme felzárkózott. A feldolgo ge mai voi múlt eser fel — tny gaton életd lyére. Uj a jelemek m nain, s a fogadta ös csehszlovák vább öreg tekintélyet válokön.

San Sebast Jára és a s díjat, míg ban a Maga lőjeként a chova kapta kedőbb női

gatóit több produkció K dekes, ügyel akad. Ilyen j Kirehner fo mán készült írti Krejlik szerző — lel dolgozta fel loznak sorsát felszín csábí helyett inkább tet választják zéppontjában fodriszleány Brejchova s Partnerai mo

2

miként az An; len áradása. Mennek az rások. Közömb tok, hogy vagy De ók csak i mennek akaratt nek magukkal. szagombolyítva történetet láttat

Események... dulatok... Hésá jában felébred i szeretni. Viktor eldobja legszegej megtalálja i met: szeret és ai

S az eseménye duaiok találkozt az „olcsócska” az irkutszki erőm kései között a k tői, a szajháskodó ri méltóságig — vezet. S visszaleng i „Legenda jolyta könyvének néhán... Ha már egy akkor szeress na úgy szeretni, hog életet beragyogja. barabinszki sztye tünk és meglóttu tyút. Ezszer csak a nősiénye, ha lát hogy csapkodott hogy kiáltozott! de nem tudtuk elta dar meg csak röpl tünk. Leszállt az